

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v soboto 6. februarja 1897.

Letnik XXV.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja dne 6. febr.)

Deželni glavari Oton Detela otvorijo sejo ob 11. uri.

Po razdelitvi raznih peticij fin. in upravnemu odseku utemeljuje poslanec Lenkh samostalni predlog glede zakona o zlaganju zemljišč.

V imenu fin. odseka poroča posl. Višnikar o računskem sklepu kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1895.

Skupni troški so znesli 30.021 gld. 95¹/₂ kr., redni dohodki 10.478 gld. 53¹/₂ kr., pravi primanjkljaj 19.429 gld. 73¹/₂ kr. se je pokrila iz deželnega zaklada.

Dalje so troški normalnošolskega zaklada leta 1895 znesli 355.852 gld. 46 kr., redni dohodki 25.890 gld. 79 kr., primanjkljaj je znesel torej 329.961 gld. 21 kr., ki se je pokrila iz deželnega zaklada v aneksu 171.592 gld. 72 kr., pri prikladah pa se je nabralo 154.521 gld. 75 kr.

Posl. vitez Langer poroča o prošnji županstva v Radečah glede podpore za popravo po navlikih poškodovanih občinskih cest ter v imenu fin. odseka po daljšem utemeljevanju nasvetuje:

Občini Radeče pri Zidanem Mostu se poleg že dovoljenih 300 gld. za popravo ceste Radeče - Močilno z ozirom na nujno potrebo proti svojočasnemu povračilu od države dovoli še 800 gld., ki naj se kmalu izplačajo iz dež. zaklada. Ob enem se dež. odboru naroča, da z vlado obravnava glede poprave in vzdrževanja bregov Save ob cesti Radeče-Podkraj. Sprejeto.

Prošnja šol. vodstva na Vrhovem za uvrstitev učiteljske plače v III. plačilni razred je bila odklonjena. (Por. Višnikar.)

O prošnji okr. cestnega odbora v Ilirski Bistrici za podporo k preložitvi okr. ceste Globovnik-Knežak poroča posl. Lenarčič ter nasvetuje, da dež. odbor na podlagi podatkov, če mogoče, še v

tem zasedanju predloži načrt zakona, ako ne, pa vsaj v prihodnjem.

Posl. Modic priporoča, da bi dež. odbor predložil dotični načrt že v tem zasedanju.

Obvelja.

O načrtu zakona o vodovodni nakladi za mesto Kočevje poroča posl. baron Wurzbach.

Brez debate je bil vsprejet naslednji načrt zakona:

§ 1. Gospodarji hišnih posestev, mimo katerih so cevi za vodovod v Kočevju položene tako, da je možno iz njih preskrbovati omenjena posestva z vodo, so dolžni plačati vsako leto občini Kočevski v četrtletnih obrokih znesek 2 gld. od vsakega prebivalnega prostora svojih hišnih posestev; pridržana pa jim je pravica, od tistega časa, ko so vpeljali vodo v svoje hiše za uporabo gostačev, zahtevati od teh povračilo omenjene občinske naklade po razmeri števila v njem danih prebivalnih prostorov.

§ 2. Pravica občine, pobirati to naklado, preneha koncem l. 1892.

§ 3. Vodo, potrebno za domačo porabo (za pitje, kuhanje, pranje in sušenje), v kolikor ni prekoračena normalna porabna množina 80 litrov za vsak prebivalen prostor, oddaja občina brez posebnega povračila; za domačo porabo nad normalno množino, potem za v druge namene oddano vodo plačati je občini pristojbino po določenem, od dež. odbora dogovorno s c. kr. političnim dež. oblastvom potrjenem ceniku.

O prošnji občine Čeplje za napravo cestne zveze med vasema Brezovica in Kralje, poroča poslanec Povše ter nasvetuje:

Prošnja se izroči dež. odboru, da zasliši o tem ondotni okr. cestni odbor ter za to cestno zvezo dovoli primerno podporo iz kredita za ceste.

O prošnji posestnikov iz vasij Maline, Brezova Reber, Osojnik, Kaf, Omota in Strekljavec za izločitev občine Semič in ustanovitev samostojne občine Strekljavec, poroča posl. dr. Tavčar ter nasvetuje,

da se izroči deželnemu odboru v preiskavanje in poročanje.

Posl. Schweiger omeni:

Prošnjo, o kateri je ravnokar poročal g. poslanec Tavčar, podpisalo je mnogo posestnikov iz vseh 6 vasi, znamenje, da samostojne občine ne želi le jeden ali drugi pojedinec, ampak vse dotično prebivalstvo. Upravni odsek je to prošnjo v svojem delokrogu ugodno rešil, ko jo izroča deželnemu odboru v nadaljnje poizvedovanje. Jaz pa toplo priporočam dež. odboru, da to prošnjo vsestransko ugodno reši. Ob enem priporočam tudi prošnjo občine Čeplje za napravo ceste do Vrtače, da ji deželni odbor nakloni kolikor mogoče zdatno podporo.

O prošnjah občin Horjul, županstva na Dobravi in posestnikov iz vasi Brezje glede osuševanja ondotnih travnikov, oziroma brezjiške doline poroča posl. Jelovšek ter nasvetuje: Dežel. odboru se naroča, da še letos pošlje dežel. inženirja na lice mesta ter izdela dotične načrte. — Obvelja.

V tajni seji je bila prošnja vinarskega potovalnega učitelja Fr. Gombača za zvišanje plače izročena dež. odboru v rešitev; primariju dr. K. vitez Bleiweis se dovoli 200 gld. nagrade za njegovo 12 mesečno delovanje v biralnici.

Prihodnja seja v sredo.

Pred petindvajsetimi leti.

II.*

Narodnost in liberalizem. Znana je, parola voditelja naših kranjskih liberalcev. Rajši s Šveglom, nego z Mahničem. Ta parola je zelo stara. Ze l. 1873 in kasneje 1874 so jo „narodni“ liberalci po svoje ponavljali in se tudi ravnali po nji. „Rajši nemškutarja kot duhovna“, tako jim je bilo bojno geslo.

Narodnostna ideja je bila liberalcem vedno le slepilna publicca brez jedra, brez vsebine. Načelno

* „Slovenec“ št. 2 z dne 4. jan. t. l.

LISTEK.

Volitev.

Preludij.

Sedaj je Avstrija prav zelo slična šumečemu in vrvečemu panju, ki se pripravlja, da izroji. Sinočni „Slov. Narod“.

Kmalu bomo sredi volitev. Stotine volilcev odhajale bodejo svoje glasove, da si priborijo en glas v zboru tistih, ki šestokrat, n. pr. v vprašanju celjske gimnazije, pozabljajo svoj glas — doma.

Falbi v politiki, in teh je legija, s samosvestjo svojega mojstra prorokujejo kritične dneve.

Vzduh kavarn in gostiln je poln politične elektrike, in marsikak duševni blisk reže sive oblake tabačnega dima, obdajajoče gostilniške in kavarniške politike.

Saj imajo pa tudi ti vredni sodobniki sila težko nalogo.

Izbirati treba ne le kandidate za državni zbor, temuč tudi take, kojim bi brez skrbi poverili posel volilnih mož v peti kuriji, in teh volilnih mož je samo v Ljubljani 59!

Koliko je torej šele kandidatov?! Nebroj!

Prijatelja imaš, zlato dušo, tvoj „po duhu in po sreči brat“, toda sedaj opašaš v njegovih očeh nek tuj žar, nek nenavaden ogenj, in staviš lahko, da bo na prihodnjem shodu volilcev nastopil kot kandidat.

Tudi ti!...

Toda nekaj, kakor zavist, strese ti dušo in tiho praviš: „Pri Filipih vidiva se zopet“. Moč prijateljstva!

Toda ne samo kandidatje, tudi taki se že pojavljajo, ki kandidate delajo.

Tako leze tam doli mej vinskimi goricami naše Dolenjske zopet mož na svitlo, ki se liki kometu pokaže na političnem obzorju vedno za časa volitev, kakor so natančno izračunali naši politični zvezdnanci, ter izgine po končanih volitvah.

Politični otroci in stare politične babe prorokujejo ob njegovem prihodu vedno hude politične čase, osebno za klerikalce, ali tudi ta politični komet izgine prav brez vsake škode po končanih volitvah.

Kakor učenjaki še niso natanko dognali pomena kometov za vesmir, tako se tudi še ne pozna pomen tega moža v naši politiki, najbrže ga ne ve niti on

sam. Visoko nagrado bi lahko mož razpisal za tistega, ki bi razjasnil ta pomen, — izplačati bi mu je ne bilo treba nikoli.

Pisarji in tiskarne imajo ob času volitev dosti opravka z oklici in okrožnicami tega moža, in ko bi Koseski danes živel, ne vprašal bi več tako patetično, kot njega dnij v svoji „Vojaški“: „Kaj votlo doni?“

Toda vsi ti pojavi ne kažejo se le pri nas, temuč splošno v Avstriji.

Bližajo se volitve in dijagnoza izvedenih političnih zdravnikov, ki držijo svoj prst na žili avstrijskega ljudstva in štejejo njene udarce, glasi se: Huda nevarnost.

Sredstvo proti njej je prememba zraka. Za to pa, kakor obče znano, treba denarja, tega ljudstvu pridobiti, pa je ravno naloga onih, koje boče volilo; baš radi teh volitev pa je nervozno.

To je circulus, iz katerega ni izhoda. Tako torej ni pomoči.

Druga premoč proti nervoznosti pa je, kakor nam zatrjujejo zvedenci, mrzla voda. Mogoče, da prihodnji državni zbor avstrijske narode — polije z mrzlo vodo!

niso bili drugega, nego liberalci. V tem so bili dosledni. A narodni so bili samo, kolikor jim je kazalo v dosego liberalnih namenov. Grozno se moti, kdor sodi, da nas z liberalci veže vsaj ljubezen do našega naroda in narodnostno mišljenje. Ta zmota izvira iz naivne krotkosti in omejene kratkovidnosti nas samih. — Zgodovina naše politike in izkušnja naših dni nam dokazujejo nasprotno. Podajmo nekaj vzgledov!

„Narod“ je, kot poroča „Slovenec“ dne 9. apr. 1874, psoval slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda. Ko mu ni kazalo drugače, je ta dva naša svetnika zlorabljal proti škofom in proti duhovstvu. Koliko je že napisal v tem oziru. Kakor mu kaže! — Sv. Ciril in Metod ne vstvarjata zanj nobenega načela, marveč sta mu le sredstvo! —

V Vižmarjih je pri taboru dr. Razlag dne 17. maja 1869 z vso odločnostjo zahteval, da se ustanovi slovensko vseučilišče. Dr. Razlag je bil tedaj še prijatelj duhovščini in ni še izbacnil vere iz svojega programa. L. 1874 dné 26. marca je govoril že precej drugače v državnem zboru. Tedaj je dejal: „Za poldrugi milijon Slovencev bi menda ne kazalo napravljati čisto slovenskega vseučilišča“ (drž. zbor 42. X. seja). In „Slovenski Narod“ ni imel za to nobene besedice graje, pač pa hvali Razlaga za ta govor in govori o njegovem „zmernem predlogu.“

Taka je še dandanes. Kedor potrebuje slovenskega vseučilišča zato, da bije ž njim krivično in obrekljivo kat. gibanje, ta je rabi, dasi je sam že drugo trenutje zatajuje. Samoslovenski napisi se spravijo na dan, da se obrcajo katoliški narodnjaki. Ko služi liberalizmu drugače, pa v kot ž njimi. In prejšnji gromovniki proti klerikalnemu brezdomovinstvu in zastopniki absolutne narodnosti deklamujejo o pomenu nemških someščanov.

Sv. Ciril in Metod, slovensko vseučilišče, samoslovenski napisi itd. nam dokazujejo, po čim je liberalna narodnost. „Rajši nemškutarja, nego duhovna“, to geslo se je v dejanji velikokrat pokazalo. Zato so tudi nemškutarji vedno stali na strani našim liberalcem.

L. 1873 je pri državnozbornski volitvi propadel blagi in značajni Kosar proti združenim slovenskim in nemškim liberalcem v breškem okraju.

L. 1874 se je silil dr. Zarnik v gorenjskih in dolenskih mestih v dež. zbor in vsled te nesloženosti je bil izvoljen — dr. Suppan.

V slovenjegraškem okraju je istega leta ustavljal se katol. narodnjaku dr. Sucu liberalni kandidat — Rapoc. In zmagal je nemškutar — Schmied.

Zveza liberalcev — nemških in slovenskih je bila že takrat na dnevnem redu. Za mestne volitve meseca aprila 1874 se je sestavil „neodvisni volilni odsek“ iz slov. liberalcev in nemškutarjev.

Da je nepozabni koroški prvoboritelj Andrej Einspieler s svojo kandidaturo propadel l. 1873 za državni zbor, in bil izvoljen — nemški nasprotnik, temu je bila kriva zavratna agitacija liberalnih Slovencev, ki niso mogli trpeti črne suknje. „Slovenec“ piše o ti stvari, ne da bi mu bil „Narod“ nasprotno dokazal: „Naši „Narodovci“ so za to skrivno agitacijo vedeli in močno se krohotali, ko so izvedeli, da je Einspieler propadel.“

To je v soglasju s trditvami, ki jih beremo v „Narodu“ (str. 238, 1874): „Češki narod je svobodomiseln; potomci Husitov, Žižke in Prokopa ne bodo upognili svojih glav rimskim brezdomovincem“. Umljivo nam je tudi potemtakem, da je voditelj liberalnih Slovencev iz tedanje dobe dr. Razlag v važnih vprašanjih priregnail v dež. zboru z nemškutarji (n. pr. dné 10. jan. 1874 z ozirom na realko za Dežmanov predlog proti dr. Bleiweisu.

Torej ni nič čudnega, če beremo l. 1874 v poluradnem „Fremdenblattu“ te-le besede:

„Mladoslovenci se ločujejo vedno odločneje od starih neliberalnih voditeljev in tako se pač ne motimo, če sodimo, da je mogoče vzajemno postopanje nemške ustavne stranke in mladih kranjske vojvodine.“

Laib. Zeitung je v svoji 152. številki istega leta te besede hlastno ponatisnila.*)

*) Da se nam ne more ničesar očitati, ponatiskujemo jih v izvirniku: „Die Jungslaven scheiden sich immer entschiedener von den alten illiberalen Führern und so geben wir uns wohl keiner Chimäre hin, wenn wir ein Handinhandgehen der deutschen Verfassungspartei der Jungen des Herzogthums Krain für möglich halten“.

V naših dnéh pišejo v istem smislu nemško-liberalna glasila. Nedavno smo priobčili svojim bralcem neki tak izrek iz „Grazer Tagespost“. — „Vzajemno postopanje“, kažejo tudi dejstva: volitev dr. Schafferja v dež. šolski svet, — volitev barona Berga v katastralno komisijo, volitev Višnikarjeva, opetovana zveza ljubljanskih Nemcev in nemčurjev z našimi liberalci pri mestnih volitvah i. t. d.

Kedor še sedaj sodi, da je našim liberalcem količkaj na slovenski narodnosti, mu ni več pomagati. Vse njihovo kričanje v tem oziru je samo agitatorična zvijača za liberalne ideje. Trezna, na zgodovinska dejstva oprta sodba o naših liberalcih vseh časov se glasi: „Nobenega bistvenega razločka ni mej Dežmanom, dr. Klunom, Schweglom in mej liberalnimi t. j. „narodnimi“ kolovodji prejšnjimi in sedanjimi. Ideje, ki so jim služile in ki jim še služijo, so iste, samo bojni način je različen. Obojni so odpadniki od zgodovine in izročil našega slovenskega naroda in sovražniki njegove prave sreče.“

„Slovenski Gospodar.“

Na Stajerskem, 5. febr.

Kaj mu je pač „Slov. Gospodarju“, da se je danes tako praznično oblekel? Sicer v skromno-lični opravi izhaja med slovenski svet, danes pa si je ogrnil tako praznično suknjo.

Trideset let časnikarskega življenja je dolga doba. „Slov. Gospodar“ je lahko tem bolj ponosen nanjo, ker je od mladih nog vedno dobro služil dobri stvari. Stal je vselej požrtvovalno in odločno na braniku za narodne pravice slovenske.

Ko je l. 1867 jel izhajati, bila je za Slovence žalostna doba. Nemški liberalizem je neusmiljeno tlačil našo domovino in vsak pojav slovenske zavesti zatrl v kalu. Takrat je bilo težko braniti narodne pravice. In „Slov. Gosp.“ je to težko nalogo častno izvrševal. Visoko je dvignil narodni prapor, pridno je povsod oral narodno ledino, neumorno deloval za slovensko uradovanje, slovenske šole, slovenska društva, za izvolitev slovenskih poslancev. — In da je slovensko ljudstvo na Stajerskem narodno tako probujeno, zato gre posebna hvala „Slov. Gosp.“ Z mirno vestjo rečemo, da ni nobeden štajerski slov. list za narodno stvar toliko storil in pretrpel kot on.

„Slov. Gosp.“ je pa tudi vselej ostal zvesti sin sv. kat. cerkve in je vedno neustrašeno branil njena prava ter tudi v tem oziru opravljal narodno delo. Saj je vsak pravi Slovenec zvest svojemu Bogu, in če se Bogu izneveri, izneveri se dosledno tudi svojemu narodu, kakor je to skušnja dovolj spričala in še dandanes spričuje.

Ko je pred nekaj leti „Slovenski Narod“ obhajal svojo petindvajsetletnico, so mu liberalni velikanj poslali svoje spise, v katerih so liberalizem proslavljali kot neznansko pridobitev človeškega duha. Jeden izmed teh gospodov veljakov (če se ne motim, mu je zibelka tekla celo na zelenem Štajerju), je kot signaturo časa omenil, da srednjeveške pošasti, katere je liberalizem srečno zapodil v podzemeljske tmine, zopet lezejo in silijo na dan. S tem je ta gospod seveda račil označiti ojačenje krščanske ideje.

„Slov. Gospodar“ more ob svoji tridesetletnici kot signaturo časa trditi, da je liberalna mōra, ki je krščanskemu ljudstvu ležala celo vrsto let na prsih in ovirala njegov duševni in materijelni razvoj, odvaljena in odgnana. Da je kršč. ideja med slovenskim štajerskim ljudstvom oživila in okrepila, je velika zasluga „Slov. Gosp.“ ki je vedno, kakor trdi v svoji praznični številki, „neusmiljeno pobijal načela piškavega liberalizma, naj jih je našel med Slovenci ali Nemci ali nemškutarji.“ Tako je storil dotlej, tako bo delal tudi odslej.

„Slov. Gosp.“ je torej marsikaj storil in mnogo dosegel.

Postal je merodajno glasilo Slovencev na Stajerskem in ljubljencev našega slovenskega ljudstva. To spričujejo tudi dopisi v praznični številki, iz katerih govori občno navdušenje za „vrli naš list“. — Ni čuda, saj so ta list pisali in ga vedno pišejo možje, ki so izšli iz srede našega ljudstva, ki imajo srce za ljudstvo in jedini namen, koristiti temu ljudstvu časno in večno. Nekdanjim urednikom in pisateljem listovim, ki sedaj že davno v mrzli zemlji spó, obnovimo danes hvaležni spomin, še živečim urednikom in pisateljem pa iz srca čestitamo na velikem vspehu, katerega so z listom dosegli.

Na nas je tudi, da svojo hvaležnost in svoje somišljenje z listom dejanski pokažemo. Tem večja

dolžnost je za nas, da ta list vsestransko podpiramo in širimo, ker je jedini zanesljivo in odločno katol. slovenski list na Stajerskem.

Časopisje je dandanes velemoč. — Množice iz njega željno srkajo duševno hrano in vodilna načela za življenje, zasebno in javno. Žal, da je ta velemoč z večine še vedno v rokah nasprotnikov sv. cerkve in krščanskega ljudstva. Treba je to mogočno orožje sovražnikom izviti iz pestij in je dati v roke sinovom cerkve in krščanskega ljudstva. Tako ravnamo v smislu sv. Očeta, ki so že opetovano opominjali kristjane, naj podpirajo, širijo in množijo le dobre krščanske liste. Zato pa proč z liberalnimi brezverskimi listi, ki so kuga za naš narod! V koš tudi z indiferentnimi listi, ki niso ne tič ne miš! Današnji čas stavi vsakterega pred usedno alternativo: aut — aut. Ali za Kristusa — ali proti Kristusu! Na sredi ni več prostora. In kam taki indiferentni listi v odločilnem trenutju navadno potegnejo, dobro vemo.

Ti pa, vrli „Slov. Gosp.“ procvitaj in napreduj! Uči naše ljudstvo, kakor si je učil doslej, in vodi je z varno roko po pravi stezi skozi sedanje nemirne in nevarne čase! Kakor doslej krepko in pogumno dvigaj staro slovensko zastavo, na kateri se blesti jedino prave slovenske geslo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Za njim vsi, katerim je mar pravi blagor našega dragega slovenskega ljudstva!

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. februarja.

Volitveno gibanje. Dosedanji zastopnik celovškega mesta, poslanec Dobernig, je poročal na volilskem shodu o svojem delovanju. Koncem poročila so navzoči njegovi pristaši z nova vsprejeli njegovo kandidaturo. Srečni Celovčani! — Delavci tvrdke Reininghaus v Gradcu so po deputaciji prosili ravnatelja, da se oprosté od dela dne 12. marca, ko se vrši glavna volitev za peto skupino. Po našem mnenju bi bilo umestneje, da bi prosili delavci za odpust na dan prvotnih volitev, ko je treba, da je na volišču vsak volilec. Pri glavni volitvi imajo posel itak samo volilni možje. — Na shodu katoliških volilcev v Liencu na Tirolskem se je imenoval kandidat za peto skupino dosedanji poslanec baron Dipauli. Socijalni demokratje so nameravali prirediti volilske shode v Brunecku in Liencu, kjer bi proglasili svojega kandidata. Zborovanje so jim pa popolno preprečili katoliški volilci. — Dunajski socijalni demokratje so priredili v četrtek zvečer dva shoda, na katerih so proglasili za kandidata Nemeca in Skareka. Umevno je, da se je z vso silo udrihalo po cerkvi, duhovstvu, verski šoli ter krščansko-socijalnih zastopnikih. — Poljska ljudska stranka je izdala ravnokar svoj volilni oklic, v katerem opozarja svoje somišljenike na vspehe povodom zadnjih volitev v deželni in okrajne zastope ter jih vspodbuja, naj kot jeden mož volijo nasvetovane kandidate. Rusinci baje niso več zadovoljni z dosedanjim zastopnikom, marveč želé za zastopnika prošta Dolinskega. — Predarlski poslanec Kohler je izjavil, da ne vsprejme kandidature.

Deželni zbori. Nižje-avstrijski deželni zbor je rešil v včerajšnji seji več peticij za podporo. Prošnjo židovske sirotišnice za nadaljno dovolitev dosedanje podpore v znesku 200 glđ. je zbor po daljši, zelo burni debati odklonil z 29 proti 28 glasovom. Šolski odsek se je posvetoval o znanem predlogu poslanca Vergani ter sklenil, izročiti ga deželnemu odboru v poročanje. — Štajerski dež. zbor se je pečal z zakonskim načrtom gledé spremembe volilnega reda za deželni zbor. Predlog se je izročil posebnemu odseku za volilno preosnovo. Koncem seje je naznanil deželni glavar, da se vrši volitev deželnega odbora v jedni prvih sej prihodnjega tedna. — V češki deželni zbornici je sedaj na dnevnem redu zopet jezikovno vprašanje, oziroma znana izjava namestnika Coudenhove gledé jezikovne naredbe za Češko in Moravsko. Nemški posl. Schlesinger, Lippert in sodrugji so interpelirali vladnega zastopnika v tem oziru ter zahtevali, naj jim pojasni, kako namerava vlada rešiti preporno vprašanje. Zahtevali so tudi, naj se sestavi posebna komisija, ki bo pretresala vladno izjavo. Pričakovati je o tej zadevi zelo burnih razprav. Poslanec dr. Pacak je predlagal, naj se uvede pri avtonomnih uradih drugi deželni jezik povsod, kjer govori jedna petina prebivalstva isti jezik. — V ime moravskih čeških poslancev je utemeljeval poslanec Tuček predlog češkega kluba, naj se predloži cesarju spomenica

gledé izposlovanja državnopravne samostojnosti deželâ češke krone. Predlog se je izročil odseku 18 članov. S tem se ne strinja centrum in pa nemški klub. — Gališki deželni zbor je v sprejel na predlog šolskega odseka resolucijo, v kateri se zahteva, da se na lavovskem učiteljskem ustanovi posebni tečaj za židovske veroučitelje. Konečno se je rešilo več predlogov gledé uravnav raznih galiških rek.

Ogerska poslanska zbornica. V jedni zadnjih sej poslanske zbornice je predložil finančni minister Lukacs načrt zakona glede odprave male loterije s 1. avgustom 1897 in uvedbe razredne loterije. Ogerska vlada hoče s tem odvrniti nevarnost, ki preti z malo loterijo nižjemu ljudstvu, vendar pa noče odtegniti židovskim spekulantom popolni »zaslužek«, kajti v načrtu se zahteva, da se mora oddati razredna loterija proti letni najemnini vsaj 1.200.000 gld. koleka in pristojbin prosto. Ako pomislimo, da bodo podjetnik in njegovi podpodjetniki iskali morda ravno toliko dobička, potem pač ne bo odstranjeno težavno breme, ki donša židovskim kapitalistom mastnih dobičkov. — V isti seji je odgovarjal ministerski predsednik baron Banffy na interpelacijo posl. Kosuta v zadevi potovanja grofa Muravjeva in zunanje politike. Odgovoril v meritornem oziru sicer Banffy ni ničesar, pač pa le zavračal izvajanja poslančeva. Izjavil je le, da potovanje prav nič ne vpliva na zunanjo politiko. Obisk grofa Muravjeva v Berlinu je po ministrovem mnenju le dokaz, da vladajo mej Rusijo in Nemčijo najboljše razmere, kar pa najugodnejše vpliva na razmerje napram avstro-ogerski monarhiji.

Primanjkljaj pri milenijski razstavi. V večerajšnji seji poslanske zbornice v Budimpešti je predložil trgovinski minister načrt zakona glede pokritja izgube pri vlaški milenijski razstavi v znesku 550.000 gld. V načrtu se minister pooblašča, da pokrije ta nedostatek iz blagajniških preostankov, ob enem pa naglašja, da niso konečno zaključeni še vsi razstavní računi, in je toraj mogoče, da se omejena svota še prekorači. Svojedobno smo tudi mi izrazili mnenje, da primanjkljaj najbrže ne bo tako »neznačen«, kakor se je zatrjevalo v uradnih listih. Največja krivica je pa pri tem še to, da odpade velik del teh nepotrebnih stroškov na Hrvatsko, katera je pri vsej stvari popolno nedolžna.

Mladoturško propagando v inozemlju si prizadeva turška vlada v zadnjem času bolj kot kdaj, popolno zadušiti. Na sultanovo povelje je odposlala vlada več višjih dostojanstvenikov v Pariz in London z nalogom, da uplivajo pri podpirateljih mladoturškega gibanja. Poleg raznih bogatih daril, ki so namenjena vsem, ki se odzovejo pozivu turške vlade, se obljubuje turšk. podanikom popoln spregled zaslužene kazni, kakor tudi dobra služba pri turških uradih. Vaba je sicer lepa, s katero meni sultan odvrniti prej ali slej pretečo nevarnost, toda zviti pristaši tajaega mladoturškega odbora se najbrže ne bodo dali vjeti na take limanice, ker so napolnjeni s prevelikim sovraštvom nasproti sedanjemu zistemu v turškem cesarstvu, in ker jim je iz dosedanjih skušenj le predobro znano, kako izpolnuje vlada dane obljube. Strah in nevarnost se dá odvrniti le s pametnimi preosnovami, s katerimi bi se zadovoljilo krščansko prebivalstvo, ki je gotovo najboljša opora vsemu redu.

Razgled po slovanskem svetu.

Novo podjetje na slovanskem jugu.

(Konec.)

Drugi članek (str. 32—55) »Leon XIII. i zjedinjenje crkava na istoku« podaja pregled vzhodnih cerkvâ, zjedinjenih in nezjedinjenih. Tukaj so nekatere pomanjkljivosti, n. pr. armenskega patrijarha ne imenuje ruska vlada, marveč voli ga v ta namen sklican zbor in potrjuje turška vlada. — Pri Koptih, pravi, da je Leon XIII. l. 1824 hotel obnoviti patrijarhat, a se mu ni posrečilo, prezrl pa je popolnoma, da je to izvršil Leon XIII. z apostolskim pismom od 27. grudnia 1895.

V drugem delu nam kaže pregledno, katerih načel se je držala rimska cerkev nasproti jutrovcem pod okrožnico »Orientalium dignitas« in katerih sedaj.

Tretji članek, prav zanimiv, je nadaljevanje in konec potopisne črtice: Razgovor med pravoslavnim metropolitom in katoliškim duhovnikom, v katerem se raspravlja, kako je v prvih stoletjih na vzhodu in zahodu bila ista liturgija, a ko so nehala preganjanja, trebalo je bilo vsled drugačnih razmer

prevestrojiti obrede in te reforme so provzročile razloček med zahodno in vzhodno liturgijo, ne v bistvu, ampak v zunanjih oblikah.

Cetrti članek je zopet dijalog: »Bratski razgovor o grčkome odiljenju ili poziv na zjedinjenje« — poljuden pogovor med katoliškim duhovnikom in pravoslavnim igumanom o strpljivosti in »izpremembah« v veri v katoliški cerkvi.

Mično in poučno je pisan peti članek (str. 92 do 103): »Bogojavljenje (Trije kralji) u istočnoj i zapadnoj cerkvi«; samo bi želeli slišati nekaj več o veličastnih obredih in molitvah vzhodne cerkve na ta dan.

Od str. 104—134 je obširna in navdušena poslanica križevskega grškokatoliškega vladike o lepoti vzhodnega obreda.

Na str. 135—136 je kratek pa znamenit članek: »Crkveni razdor i socijalna demokracija«, ki bi pač moral marsikomu odpreti oči. V poročilu na lanski socijalistični shod v Londonu, pravijo namreč hrvaški socijalni demokratje, da vzlasti cerkveni razkol obeta veliko koristi za soc. demokracijo.

Naposled nam 2. zvezek podaja kratko poročilo o tristoletnici zjedinjenja rusinske cerkve in pa dve književni poročili.

Iz tega pregleda se vidi, da je berilo dokaj raznovrstno in primerno izbrano.

Ker nam je zelo na srečo ideja, katero zastopa »Balkan«, bodi nam dovoljeno dostaviti še nekoliko dobrohotnih, splošnih opomb.

1. Ker ima »Balkan« opraviti z jutrovcem, mora vpoštevati tudi njihovo stališče. Zatorej naj se njegovi pisatelji kolikor mogoče ozirajo na vzhodne, pravoslavne pisatelje, zlasti ruske. Sklicevanje na katoliške učenjake pri orijentalcih ne izda veliko. Ako imajo vzhodni učenjaki tu in tam napačno mnenje, treba je to stvarno in mirno zavriniti in pokazati neosnovanost.

2. Zatorej je želeli, da bi »Balkan« prinašal poročila, ali vsaj seznam onih del, ki se tičejo njegovega predmeta, zlasti srbskih in ruskih. Tako ravna tudi »Bessarione« in s tem si pridobiva za prijatelje tudi one, ki se sicer ne brigajo za cerkveno vprašanje, a se drugače zanimajo za orijentalne študije.

3. »Balkanovi« sodelovalci naj bi tudi pozitivno obdelovali zaklade jedne in druge cerkve n. pr. zgodovinske, liturgične, literarne, umetniške vprašanja itd.

Na ta način bi si »Balkan« znal pridobiti še drugo zaslugo, namreč da bi pospeševal na slovanskem jugu skupno in solidno znanstveno delovanje. Vkljub nekaterim izvrstnim delom, je vendar cerkvena znanost na slovanskem jugu še na slabih nogah. — Pravi se, da se znanstvena dela ne morejo razpečati in zatoraj malokdo kaj večjega piše. Ker se pa malo izdaja, posegajo tudi oni, ki bi sicer kupili domača dela, po ptujih proizvodih.

Politična in cerkvena razdvojenost strogi vedi ne škoduje, marveč jo včasih še pospešuje. Oglejmo si naše sosede Nemce! Niti politično, niti versko niso zjedinjeni, pa vendar kako se je razmahala nemška veda!

Med katoličani in protestanti je pač načelno nasprotje mnogo večje; kakor na slovanskem jugu med katoličani in pravoslavnimi, a vendar na Nemškem imajo jedni in drugi velike zasluge za vedo. Zakaj ne bi pri nas bilo tako?

Res je, mi smo tudi jezikovno razcepljeni, a to ne more delati posebne ovire. Ne bo sicer mogel vsak Slovenec pisati hrvaški ali Hrvat slovenski, a knjige že lahko razumemo.

Maloštevilni smo, to je tudi res. Tega ne bomo nikdar dosegli, kar so vstvarili Nemci ali Francozi. Ali ravno, ker nas je malo, moramo se v znanstvu tem bolj zblížati. Ako bi se na Slovenskem razpečalo vsaj toliko hrvaških in na Hrvaškem vsaj toliko slovenskih znanstvenih knjig, kakor sedaj nemških in laških, ne bi bili založniki v nevarnosti. — Le na ta način je mogoč višji znanstveni vzlet na slovanskem jugu.

4. »Balkan« sedaj izhaja v nedoločenih obrokih. Boljše bi morda bilo, da se spremeni v četrtletnik. — Le tako se more nadejati stalnih naročnikov.

To so naši skromni nazori.

»Balkan« pa potrebuje tudi gmotne in duševne podpore.

Krščanska ljubezen, narodno sorodstvo in klic najvišjega pastirja nas opominja, da podpiramo tako važno podjetje.

Nad divjimi strastmi, ki besne na slovanskem jugu, naj vzdiguje »Balkan« svojo čisto zastavo, ne meneč se za roganje razdivjane drhali. In vsi, ki so dobre volje, katerim je na srečo sreča narodov, kateri vedo ceniti vrednost Kristusovega nauka in nalogo njegove cerkve, naj se zberó v to idejalno kolo. —

Ko verne Slovence seznanjamo s tem podjetjem, priporočamo jim, da si naroče »Balkan«. Pisan je gladko in poljudno, da ga bo lahko razumel tudi oni, ki se ni natančneje pečal s hrvaščino. Naročuje se v knjigarni Antona Scholza v Zagrebu in stane vsak zvezek 60 kr.

Višji Vladař pa, ki ravna usodo narodov, naj dodeli, da se izpolni srčna želja njegovega namestnika, in naj blagoslovi delo onih, ki sodelujejo za vresničenje visoke ideje, da se izpolni, kar moli katoliška cerkev latinskega obreda v osmini Treh kraljev: »Omnes nationes venient a longe, portantes munera sua«.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. februar: 5. po razglâš. Gosp. evang. Prilika o dobrem semenu. Ponedeljek, 8. febr.: Janez Mat. Torek, 9. febr.: Ciril Aleks. Polona d. m. Sreda, 10. febr.: Školastika d. Četrtek, 11. febr.: 7 ustan. Služ. D. M. Petek, 12. febr.: Evlalija d. Sobota, 13. febr.: Katarina Ric. — Lunin spremin: Prvi krajec 9. febr. ob 8. uri 23 m. zv. — Solnce izide: 10. ob 7. uri 15 m.; zaide ob 5. uri 14 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. februarja.

(Zakrij si, Ljubljana, bele lice!) Na naš članek pod tem naslovom odgovoril je seveda predvečerajšnji »Slov. Nar.«. Mi s »Slov. Nar.« o tej stvari ne mislimo debatirati, govorili smo le k slovenskemu — narodu, ki smo ga opozarjali na pretečo, sramotečo ga nesrečo. Nismo se bili sicer poprej informirali na »kompetentnem« mestu, vendar pa niti »Narod« ne bo tajil, da je nameravani famozni »zavod« že javna tajnost, da se vzlasti v poslednjem času v višjih in nižjih slojih v obče govori o njem in se sosebno v prizadetem sentjakobskem mestnem okraju za ljudsko izjavo proti taki nakani nabirajo podpisi. Mi tedaj ogromni večini ljubljanskih meščanov nismo razodeli nič novega. Pohujšanje ljudstva ne pade na nas, ampak na tiste, ki jim je ljubljansko občinstvo izročilo častni nalog, čuvati nad njega blagrom in — častjo. Vsekako bomo mi svojo kritiko ložje zagovarjali, kakor pa kompetentni »činitelji« faktum sam, ki smo ga mi kritikovali. Tedaj, gospôda, le naravnost! Ako ste v stvari z nami, krepko nam pritegnite in obvarujte naše mesto sramote velikih modernih mest. Ako se pa z nami tudi v tem vprašanju ne strinjate, potem pa svoje mnenje brez ozira na bližajoče se volitve odkrijte slov. svetu in se nikar ne skrivajte za — mestni magistrat in njega »nekompetentnost«, soditi o tej stvari. Zofisti niso vselej dobri juristi. Mestni magistrat, ozir. mestni zbor je v tej zadevi — razun državnega pravdnistva — edini kompetentni »činitelj«. Zgolj od njega je zavisno, ali se ustanovi nameravani »zavod«, ali pa zabrani. Zakon zoper vlačugarstvo za mesta sploh in za Ljubljano posebej, nima nobene izjeme. Kakor zunaj po deželi orožniki, uprav tako ima v avtonomni Ljubljani za javno pravnost skrbeti policija. Ta pa je v rokah mestnega magistrata. Ta je tedaj odgovoren tudi za to, kar bi v tem slučaju policija morala prezirati. Z nekompetentnostjo tedaj ni nič! Toľiko, da se razumemo. Mesto publega pretvezanja naj kompetentni »činitelji« skrbé rajši za to, da nameravani »zavod« ne bo monumentum aere perennius, ki bi se na njem »blestela« na vekoveke tudi njih imena!

(Liberalna sleparija.) Liberalni župan v St. Petru na Notranjskem se je očitno na — Mažarskem učil, sestavljati volilске imenike. Vpisal je namreč v imenike po alfabetičnem redu cel koš imen — toda brez natančnih adres. Kraj bivanja, vas, je sicer navedena, a nijedna hišna številka. Ker se imena v ondotnem kraju pogosto ponavljajo, tedaj prav za prav nihče ne ve, jeli vpisan v volilski imenik ali ne in volilna komisija bi po tem takem na dan volitve lahko poljubno šarila in odklanjala volilce, ki jej niso pogodu, češ, ta ni vpisan, to je druga oseba istega imena, koje ime stoji v

volilskem imeniku. Z eno besedo: Vrata so odprta vsaki volilni slepariji. Pa naj še kedo reče, da liberalci niso povsod enaki, in da pri nas ni pravih liberalcev! Samo ob sebi je umevno, da se zoper to sleparijo vložijo pritožbe. Na tak način si volilne pravice pač krasti ne pustimo, saj nismo še, hvala Bogu, na — Ogerskem! — Upravna oblast mora v takem slučaju odrediti, da se redno napravljeni volilski imeniki z nova razpoložijo. Vse somišljenike pa opozorimo znova, naj tako pregledajo volilske imenike, zlasti tam, kjer je liberalen župan, ker je mogoče, da je označena sleparija iz Ljubljane liberalnim županom nasvetovana. Ponašljamo: Vsa pravna pojasnila v volilnih zadevah daje brezplačno tajnik osr. volilnega odbora dr. Ivan Susteršič, advokat v Ljubljani. Naj se somišljeniki v vseh takih slučajih tako obrnejo nanj. Največjo pozornost in odločnost priporočamo zlasti somišljenikom v Trebanjskem in Notranjskem kmečkem volilnem okraju, kajti tu bode glavna borba in liberalna stranka koncentruje tam vse svoje sile. Caveant consules! Če naši storijo svojo dolžnost, je naša zmaga tudi tam gotova!

(O zdravju dr. Josipa Stadlerja,) nadškofa vrhbosanskega, se nam poroča iz Sarajeva: „Minuli teden je bil za našega nadškofa pretežak. Vsled silnega kašlja — bronchitis — ni mogel ne spati, ne jesti, da ni samo neizrečeno trpel, ampak tudi popolnoma opešal in onemogel. Mi smo že skoro vse upanje izgubili. — Ali, hvala Bogu, od nedelje se je bolezen popolnoma na bolje obrnila. Presvetli more spati, precej jesti, manj kašlja in moč se mu povrača. Ako tako ostane, gotovo ozdravi. Zdravniki pravijo, da mora za dva, tri mesece iz Sarajeva v blago dalmatinsko podnebje. Sklenil je, da gré, ko bo mogel.“ — Bog daj, da se vesela nada gospoda poročevalca kmalu uresniči!

(† Julij baron Born.) Včeraj je v Brightonu na Angleškem nanagloma umrl znani tržiški baron Born, star 58 let. Zapustil je eno hčerko in dva sinova. „Laib. Zeitung“ pravi, da si je pridobil mnoge zaslug za povzdigo industrije na Kranjskem, in upa, da bodeta sinova nadaljevala njegovo delo. Je že prav, da o umrlih ne govorimo slabo, a pretiravati tudi ne smemo njihovih vrlin. Kolikor je nam znano, Tržičanov ni osrečil, ko je prišel med nje, ampak je hotel marsikoga le izpodrinuti — z rodne zemlje. Mi želimo, da bi sinova ne nadaljevala takega dela! Sicer pa, Bog mu bodi milostiv!

(Benefica gospodične Ševčikove.) Na korist divni naši primadoni gospodični Ševčikovi predstavljala se bode jutri opera „Rigoletto“. Vsak prijatelj slovenskega gledališča vé, da je gospodična Ševčikova jako nadarjena, neumorna umetnica, na katero je slovensko gledališče po pravici ponosno. Gospodična Ševčikova je ljubljanka vsega občinstva in zato ni dvoma, da jej to izkaže svoje priznanje in svojo zahvalo z obilnim obiskom njene benefice.

(V Šentvidu na Delenjskem) so vlomili v noči od 3. do 4. t. m. dosedaj neznani uzmoviči v hišo tukajšnjega g. beneficijata Simona Pristova. V hiši je Reiffisenova posojilnica, kateri je g. beneficijat blagajničar. Kolikor do sedaj ugičljemo, došli so od solske strani na dvorišče, s ponarejenimi ključi v hišo in v sobe v pritličju. Tu se je vršila poskusnja z dleti, sekiro itd. nad hlapčevo skrinjo. Menda le denarja išoč, so pustili obleko, čevlje in drugo primiru. Saj bi bilo tudi nevarno to odnašati, posebno pa še, če bi bili domači tatovi. Kakor dozdej vemo, odnesli niso prav nič. Desna soba, kjer je »verthajmerica«, jim ni dišala, morda niso imeli orodja do nje. Iz jeze se je tatovič znesel nad šipo zunanjega okna. Torej niti življenja niti premoženja si ne bomo več svesti. Pravi plod socijalne demokracije, ki hoče vse »zglihati«.

(S Krasa) 4. febr. Posvečenje novega krškega škofa se bo vršilo dne 7. t. m. Tako se lahko reče o novoimenovanem škofu, čegar povišanje je silno vzradostilo vse pristaše pravcatih katoliških načel, „Roma locuta, causa finita“, Rim je govoril in pravda je končana glede pravih katoliških načel. Kakor vselej neomadeževan, je novi škof izšel tudi iz te trde borbe s slovenskimi zagrizenimi liberalci zmago-slavno, ker Rim je govoril kot zadnja prizivna stopnja. Darovi, ki novoimenovancu prostovoljno prihajajo od strani duhovščine, med katerimi je tudi krasno in bogato vezan slovenski missale (glagoljski), kakoršnega edinega Rim odobruje, pričajo, kako zelo je priljubljen novi škof, zlasti slovenski duhovščini na Goriškem, a ne le svojim ožjim somiš-

ljenikom, kakor bi dala rada „Soča“ svetu razumeti. Pa tudi čudi se svet čudu golemu! „Slovanski missale“ pa „zagrizeni latinizator“, kakor so nedavno razupili à la „Slovanski svet“ slovenski liberalci, mons. dr. M., kako se neki to vjema?! To vganko naj rešijo tisti, ki so ga imenovali zagrizenim latinizatorjem, kakor že sploh razupivajo naše škofo liberalni slov. matadorji!? Trd oreh — kosteneč — za liberalce, kaj ne?! — K svečanosti so povabljeni vsi sorodniki, katerih ima mons. škof dr. M. v mnogih krajih. Eden brat, dacear, je v slovenski Bistrici na Stajerskem, eden je pri topništvu v Zagrebu, ognjiščar (Feuerwerker), eden je c. kr. orožnik v Dalmaciji, eden je poročen na očetovskem domu v Kobdilju, ki je pa žal da ravno kar za smrt bolan, in najmlajši je še samski doma. Ena sestra je poročena v Rojanu pri Trstu, čije mož se je lani ponesrečil, padši v globoko jamo blizu doma. Dve sestri sta pa poročeni v Brancu. Oče novega škofa so umrli pred ravno petimi leti, mati pa še živi doma. Da, res blagor materi, ki je rodila takega sina! Nihče se ne spominja, da bi kateri kraški rojak kedaj kje postal škof, zato je to imenovanje kot prvo tem bolj zanimivo. Novemu škofu pa veljajo kot božjemu izvoljencu Kristusove besede, katere je govoril on svoje dni apostelnom, rekoč: „Quia ego elegi vos, et non estis de hoc mundo, propterea odit vos mundus!“ Zato pa Ga mi, ki spoznavamo jednako Njegova načela, tem bolj cenimo ter globoko spoštujemo, ter kličemo na dan Njegovega škofovskega posvečenja: „Na mnogaja leta naj vodi On kot dober pastir svojo čredo, naše brate Hrvate v krški škofiji, po dobri paši, na čast cerkvi, nevesti Kristusovi! Fiat! Fiat!“ Kmalu po posvečenju bode obiskal novi škof svoj rojstni kraj Kobdilj - Štanjel, kjer se Mu bode napravil prav slovesen sprejem od strani ljudstva in starešinstva. Bog Ga obrani in obvaruj, Mu vošči izmed mnogo Njegovih čestilcev

Jeden sosed-duhovnik.

(Iz Konjic) se nam piše dne 5. svečana: Naše „Katol. - polit. društvo“ je v nedeljo (31. jan.) obhajalo 26. obletnico svojega obstanka. Pri tej priložnosti je dosedanji državni poslanec gosp. prof. Robič bil poročal svojim mnogoštevilnim volilcem. Ti so bili z njegovim poročilom tako zadovoljni, da so mu soglasno izrekli zahvalo za njegovo možato in dosledno zastopanje, ter ga prosili, da vsprejme njihov mandat še pri bodoči volitvi. G. poslanec je temu rad pritrtil, posebno še zato, ker se mu prepuščajo „proste roke“, da se v bodočem državnem zboru objame onega kluba, kateri bo njemu najbolj ugajal. Potem se je vsprejela času primerna resolucija, ki izreka „Slov. društvu“, ki je doslej vodilo volitve, svoje priznanje, a terja od njega, da za bodoče volitve stavi le takih kandidatov, ki bodo stali na stališču označenem v zadnjem skupnem pastirskem listu avstrijskih škofov. Ta resolucija se je priobčila na volilnem shodu ali zboru zaupnih mož, katerega je „Slov. društvo“ bilo včeraj sklicalo v Celje, ter se je zapisala v dotični zapisnik, predno so se stavili kandidatje za celjsko kmečko skupino, kakor za peto kurijo. Upamo, da ne ostane samo na papirju. Prav pomenljiva je še tretja resolucija, ki se je vsprejela z veliko radostjo. Sklenila se je posebna prošnja do premil. knezoškofa Mihaela v Mariboru, da Sv. Očetu k bližnjemu nastopu XX. leta na prestolu Sv. Petra naznanijo nežna čutila najgloblje udanosti in neomahljive pokorščine do Sv. Stolice. Društvo šteje okoli 270 udov iz raznih stanov.

(„Bauernbund“ na Rudi.) S Koroškega, dne 4. februarja: Dne 2. t. m. je zboroval „bauernbund“ na Rudi. Zbral se je tam ves bauernbundarski generalštab, v njegovi sredi zlasti mnogo učiteljev, od Beljaka do Spodnjega Dravberga. Od naše strani sta bila na shodu gospoda Treiber in Podgorc, ki sta bauernpuntarske govornike, ki so, kakor vselej, ostro napadali našo stranko, zavračevala z opazkami in prišla tudi do besede. Zborovanje je trajalo sedem ur, od 1/4. do 8. ure. Iz razprav bi bilo samo omeniti, da se je Franc Kiršner sam postavil zopet za kandidata v celovsko - velikovškem okraju. Upamo, da si bo vsak slovenski volilec dobro ogledal tega moža ter mu nikoli ne dal glasu!

(Slovenski politični shodi na Koroškem) Iz Celovca, dne 5. februarja: Naše katoliško - politično društvo je imelo minule dni pet javnih shodov, ki so se vsi dobro, nekateri prav sijajno obnesli. Zborovali smo: Dne 31. januarja na Lečji

Gori ob Pokrčah in na Dravi ob baškem jezeru. Le-tu so govorili gospodje Legat, Grafenauer, Weiss in Gabron ob prav mnogobrojni udeležbi. Na svečnico predpoludnem je bil shod v Kapli ob Dravi. Govorili so gospodje Legat, Stih in Kandut. Popoldan istega dne smo zborovali v Borovljah. Ta shod je izmed najzanimivejših, kar smo jih do sedaj imeli. Udeležili so se ga tudi nasprotniki. Govorili so gospodje Legat, Kandut, Rozman in prof. Kovač o naših narodnih in gospodarskih vprašanjih. Navzoč je bil tudi jeden najglavnejših nasprotnih agitatorjev Spodnjega Roža, gospod Jožef Krasnik iz Svetne vasi. Segal je govornikom z raznimi, več ali manj „duhovitimi“ opazkami v besede. Ker mu je gospod kaplan Rozman takoj, in sicer zelo ognjevitno ter krepko odgovarjal, nastal je prav zanimiv „dvo-boj“, ki je obudil deloma obilo smeha, deloma burno pritrdjevanje. Prišel je pozneje do besede tudi gospod Krasnik, vlekkel je na dan pa take stvari, da gospoda Legat in Rozman nista imela težkega stališča, ko sta ga zavračevala. Shod je trajal štiri ure. Ves čas mirni so poslušali v nepričakovanem številu došli udeleženci in sledili z največjo pazljivostjo govorom in „praskam“. Po shodu je bila prijetna prosta zabava. — Na sv. Blaža dan je bil shod v Slov. Plajbergu, kjer sta gospoda Rozman in Stih govorila o našem gibanju. Naj bi le vsi shodi obrodili dobrega sadu! —rn—

(Usmiljene sestre za celovsko bolnišnico.) Iz Celovca, 5. febr.: Kakor znano, se koroško kršćansko ljudstvo že več let poteguje za to, naj se v celovski dež. bolnišnici upeljejo usmiljene sestre za postrežnice. Liberalno-nacionalna večina deželne zbornice je ta predlog doslej vedno odklonila. — Stavil ga je znova in v današnji seji dež. zbornice izvrstnim govorom utemeljeval posl. Grafenauer. Utemeljeval ga je zlasti oziraje se na fin. stran predloga, ker bi bila postrežba po usmiljenih sestrah cenejša, nego je pa ona po sedanjih postrežnicah. Predlog so izročili fin. odseku.

(Stenjevaški roparski morilci.) Iz Zagreba se poroča: Danes, 5. t. m. se je objavila obsodba proti stenjevaški roparski tolpi. Izmed 14 so obsojeni v smrt na vislicah trije zločinci, namreč Mih. Brezović, Vid Petrek Polašak in Mih. Vukanič. V do-smrtno ječo so obsojeni trije, ostali pa kaznovani s zaporom od 10 do 20 let. Smrtna obsodba prvih treh se izvrši jutri zjutraj ob 8. uri.

(Naj ne vé levica, kar dá desnica.) Te dni je prišla v zakristijo cerkve presv. Sreca Jezus. v Parizu neka žena in vprašala, kje je p. Lemius. P. Lemius pride in vpraša, kaj želi, misleč si pač, da prosi milega daru. Ženica mu da zavitek. Pater ga razvije in notri je bilo pet tisočakov. Čudé se gleda ženo. „To bodi za vaše delo,“ pravi ženica; „prihranila sem si z varčnostjo!“ — „Kako pa vam je ime, kje stanujete?“ povprašuje p. Lemius. „Čemu to?“ — „To že vé Bog!“ In šla je.

(Sejmi po Slovenskem od 8.—13. februarja.) Na Kranjskem: 8. v Gorenj. Logatecu; 9. v Boštajnu, Grahovem, Zagorju (za Savo), Mengšu; 12. v Motniku. — Na Slov. Stajerskem: 8. v Dobrni; 9. v Konjicah, Pilštajnu; 10. v Sent Jurju.

Društva.

(Katoliškemu društvu za mladeniče v Ljubljani) so darovali gg.: Neimenovana dobrotnica 25 gld.; Fr. Birk, stolni vikar, 15 gld.; A. Kalan, stolni kanonik, 11 gld.; A. Vodnik, kamnoseški mojster, A. Zupančič, semeniški profesor, in E. A. po 10 gld.; I. Gnjezda, c. kr. profesor, 9 gl.; dr. S. Elbert, stolni kanonik, 7 gl.; dr. J. Lesar, alogizijeviski vodja, dr. G. Pečjak in K. Pollak, veletržec, po 5 gld.; I. Rozman, častni kanonik in neimenovan dobrotnik po g. Fr. Birku po 3 gld.; V. Eržen, uršulinski spiritual, dr. I. Janežič, semeniški profesor, dr. L. Klofutar, stolni prošt, A. Kržič, c. kr. profesor, A. Kukelj, župnik, in neimenovan dobrotnik po 2 gld.; neimenovan dobrotnik 1 gld. 50 kr.; Apolonija Gnjezda, Karolina Gnjezda, Ana Gnjezda, J. Gruden, zlatomašnik, A. Janežič, koncipist pri fin. ravn., M. Mrak, stolni vikar, M. Tavčar, vpok. župnik, I. Vrhovnik, mestni župnik, in neimenovan dobrotnik po 1 gld.; neimenovan dobrotnik po gosp. M. Bulovcu 50 kr. — Društveni knjižnici so podarili več primernih knjig nekateri udje društva in vč. g. dr. Fr. Perné, gimn. katehet v Kranju. Časnik se pošiljala društvu vč. gg. V. Eržen in A. Kržič. — Mili Bog povrni stotero vsem dobrotnikom!

(Družba svet. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imela svojo 99. vodstveno sejo dne 27. januarja t. l. v družbenih prostorih „Narodnega doma“. Začetek ob 1/3. uri. — Navzočni:

Tomo Zupan (predsednik), dr. Drag. vitez Bleiweis-Trstenički, Anton Koblar (blagajnik), Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Iv. Svetina in A. Zlogar (tajnik). — Rešile so se razne prošnje ter vsprejeli predlogi glede prezidavanja šol. poslopja v Trstu. Ko se vsprejme v znanje poročilo o tekočih dopisih in odobre nasveti glede dobave gmočnih sredstev za družbo, zaključil je prvomestnik sejo ob 1/2 6. uri zvečer.

(Dobrodelni venček,) ki ga je priredilo prvo občeno podporno društvo za upokojene uradne sluge dne 23. januarja t. l., prinesel je društvu čistega dobička 30 gld. 89 kr. Odbor si usoja častitljiv dobrodelnikom in prijateljem izreči najtoplejše zahvalo in prosi, da svojo blagonaklonjenost ohranijo društvu tudi v prihodnje.

Narodno gospodarstvo.

Gnojenje travnikov.

Pri nizkih žitnih, nasproti pa razmeroma visokih cenah živalskih pridelkov obrača poljedelec v svrhu dosege večjih dohodkov vedno večjo pozornost na živinorejo. Pomnoženje števila živine je pa le tedaj možno, ako se skrbi ob enem za pomnoženje in izboljšanje krme. To se pa najceneje doseže z boljšim gojenjem travnikov. Ti poplačajo uporabljen trud in stroške v veliko obilniši meri kakor polje, in mu dajejo pri ceneji gnojitvi več in boljše krme, ne da bi zahtevali skrbnega obdelovanja in popolnega gnojenja, kakor njive. To so jasno pokazali večletni poskusi na travnikih grofa Hoensbroech-Türnich. Nepognojeni so dali ti travniki na jeden ha po 146.52 stotov sena s 7.91 odst. beljakovine, 1.91 odst. maščobe in 0.30 odst. fosforne kisline, pognojeni pa 266 stotov sena z 11.46 odst. beljakovine, 2.57 odst. maščobe in 0.57 odst. fosforne kisline. Ako se primerja količina beljakovine in maščobe, se razvidi iz teh števil, da je glede vrednosti krme 100 stotov sena z gnojenih travnikov ravno tolike vrednosti, kakor 144 stotov sena z nepognojenih travnikov. Ako se ozira na večji pridelek, pokaže se razmerje mej krmno vrednostjo sena nepognojenega travnika z ono sena pognojenega travnika kakor 146.5 : 383, ali z drugimi besedami: Poljedelec zamore prehraniti s senom pognojenega travnika 2 1/2 krat več živine, kakor pa z onim z nepognojenega travnika.

Analiza teh dveh vrst sena nam pa nadalje kaže, da hrani v sebi seno s pognojenega travnika skoro še jedenkrat toliko množino fosforne kisline, kakor pa seno z nepognojenega travnika. S krmno pognojenega travnika nudimo živini v veliko večji množini v ohranjenje potrebno fosforno kislino, s katero zamoremo vzgojiti močnejšo in za delo bolj zmožno živino. V kolikor se ne uporabijo te množine fosforne kisline za tvorjenje živalskega telesa in za proizvodnjo živalskih snovi, nahajajo se zopet v gnoju, čegar vrednost se s tem pomnoži. Toda ne pospeši se samo pomnoženje fosforne kisline v gnoju z gnojenjem travnikov s Tomažev moko in kainitom, marveč doseže se tudi pomnoženje kalija in dušika. Poslednje je tem večje, čim bolj se pospešuje rast sočivja s trajnim gnojenjem s kalifosfatom.

Gnojimo torej dobro naše travnike, tedaj zamoremo dovesti tudi njivam več hlevnega gnoja z večjo gnojilno močjo. Pri travnikih z višjo kulturo se lahko omeji gnojenje na nadomestilo za množino kalija in fosforne kisline, ki se je odvzela po košnji; pri nepognojenih travnikih treba je bolj pognojiti, tu je treba pomnožiti moč zemlje. Množina potrebnega kalija ravna se splošno po kakovosti zemlje; na ilovnatih travnikih zadostujejo 4 dvojnat stoti kainita na jeden hektar, mej tem ko potrebuje zemlja, v kateri je le malo kalija, dvojno mero. Za vse travnike brez izjeme pa je določiti moč gnojenja s fosforno kislino v prvem letu na 6 do 8 stotov Tomažev moko na hektar. V poznejših letih bodeta zadostovali za gnojenje dve tretjini, mej tem ko se pozneje omeji to samo na redno nadomestilo.

Mnogo posestnikov travnikov pa žal opusti opetovano gnojenje, ker so napačnega mnenja, da so preskrbeli s prvoletnim zadostnim gnojenjem travnik za več let dovolj z redilnimi snovmi. To postopanje je tembolj zavrniti, ker se s tem z nava zatre razvoj dobrih trav in dobrega sočivja, ki se je dosegel v prvem letu, in s tem zmanjšuje prinos. Vsakoletno gnojenje travnika sme le tedaj izostati, ako je dobro pognojen in je dobil v prejšnjem letu dvojno gnojenje. V naslednjem letu se mora gnojenje zopet ponoviti.

Pri gnojenju je treba paziti na to, ali se razseje kalijeva sol in Tomaževa moka istodobno, ali pa vsaka posebej. V prvem slučaju je razsipanje

najprimerneje v jeseni ali pa najkasneje koncem februarja; ta čas je sploh najugodnejši za uporabo kainita, posebno pa še karnalita radi klornatih stranskih sestavin.

Razsipanje Tomažev moko pa ni navezano na noben čas; vrši se lahko v jeseni, po zimi, spomladi, po prvi ali drugi košnji, kakor dopušča vreme in čas. Tam, kjer dopušča kakovost travnika, je koristno, zavleči gnojilo z brano, vendar pa naj se nikar ne povlači pozno spomladi, da se ne raztrgajo nežne koreninice rastočih rastlin. — Sch.

Telegrami.

Celoveo, 6. februarja. V današnji seji deželnega zbora je bila ostra debata o podpori višji dekliški šoli. Nacionaleci zahtevajo ravnatelja nemške narodnosti, temu odgovarjajo posl. Einspieler, mil. knezoškof in dež. predsednik. Nacionaleci so ostro napadali Slovence.

Trst, 6. februarja. Člani mestne delegacije so izjavili, da nadalje opravljajo uradne posle. Vsled tega ostane v uradu tudi župan Pitteri. Nove volitve se takoj razpišejo in izvrše še v tem mesecu.

Gorica, 6. februarja. Deputacija, obstoječa iz gosp. kanonika dr. Elbert, dekana Erjavca in župnika Arko, izročila je danes darila kranjske duhovščine mil. škofu dr. Mahničju mej izbornim nagovorom. Do solz ginjen sprejel je krasni spominek, zatrjuje, da kakor je bila kranjska duhovščina v mnogih njegovih bridkih urah vedrilna uteha, tako se je bode do smrti radostno spominjal med brati Hrvati.

Poreč, 6. febr. Deželni zbor je sklenil včeraj brzojavno ugovarjati pri notranjem ministerstvu, ker si politične oblasti prisvajajo pravico, določiti volilne kraje povodom prvotnih volitev v kmečkih občinah.

Lino, 6. febr. Mestna občina je vložila prošnjo na deželni zbor glede uvedbe direkt. volitev.

Belgrad, 6. februarja. Razkralj Milan se je podal sinoči na Dunaj. Ministerski predsednik Simić se odpelje v torek na Dunaj, da izroči odzovno pismo.

Belgrad, 6. febr. Vprašanje glede presnove ustave pride v razpravo po vrnitvi kralja iz Sredeca koncem tega meseca.

Rim, 6. febr. Dijaški nemiri trajajo nadalje; v Neapolju so morali posredovati vojski. Več stražnikov je ranjenih. V Turinu je prenehal pouk na vseučilišču.

Rim, 6. febr. Telesni zdravnik dr. Lapponi izjavlja nasproti poročilom nekaterih listov o papeževi bolezni, da se sv. Oče prav dobro počuti.

Rim, 6. febr. Zdravstveno posvetovanje se vrši 16. t. m. v Benetkah.

Pariz, 6. februarja. „Agence Havas“ poroča iz Aten: Brzojavna poročila iz Kaneje javljajo, da se je čulo minulo noč v mestu dolgotrajno streljanje. Konzuli so ostali v Alepi. Nihče se ne upa na prosto.

Atene, 6. februarja. V Kaneji je danes v ognju tričetrt hiš, v katerih prebivajo kristijani. Neštevilno prebivalcev je pribežalo na tuje vojne ladije. Nad 300 oseb je že pokončanih. V Rethymnu je obkolilo 3000 Turčinov guvernerjevo palačo. Konzuli pomagajo kristijanom; njihova stanovanja so že prenapolnjena pribežnikov. — V zbornici je naznanil ministerski predsednik, da je odposlal v varstvo grških podanikov dve vojni ladiji in tri čolne. To naznanilo se je vsprejelo z velikim odobravanjem.

London, 6. februarja. „Times“ poroča iz Lizbone: Ministerstvo je vložilo ostavko. Ta zadeva se je naznanila danes v državnem zboru. Zatrjuje se, da je kralj naročil Lucianu Castro, naj sestavi novo ministerstvo.

Za slabotne

bolehave valed pomanjkanja krvi in na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušnega učinka je **Železnata vino lekarja Piccolija v Ljubljani** (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literaska steklenica velja 1 gld., pet pol literaskih steklenic gld. 4.50. (122 50—49) 2

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravne pristno, čisto in sveže 53 (3) 3

dorševo med. ribje olje

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča

lekarna L. Leustek v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

3. februarja: Marija Majdič, perica, 73 let, Pred Škofijo 17, plućni emfizem.

4. februarja: Franc Pavlič, postrežbečev sin, 1 leto in 10 mesecev, Reber 3, Angina diphtheritica.

V bolnišnici:

3. februarja: Marija Marn, zidarjeva žena, 30 let, Metrophlebitis. — Franc Berčan, delavec, 21 let, jetika.

4. februarja: Ivana Stupca, delavčeva žena, 37 let, jetika.

Tuji.

3. februarja.

Pri **Slonu**: Beck iz Opatije. — Eržen iz Postojne. — Lenarčič z Vrhnike. — Plasser iz Ralja. — Lemmes iz Homotova. — Zigrovič, Grünhut iz Zagreba. — Gall, Zenker, Culemann, Schwarz, Sandrinelli iz Trsta. — Šaro iz Planine. — Pam iz Neunkirchen-a. — Miklusch iz Gorice. — Viktor iz Heilbronn-a. — Kohn, Havas iz Vel. Kaniže. — Fischer, Schmidt, Donhoffer, Schulhof, Tauber, Drexler z Dunaja. — Wassermann iz Gradea. — Hofbauer iz Gornjega Grada.

Pri **Maliču**: Reich, Mayer iz Gradea. — Globočnik iz Kranja. — Lavrenčič iz Šmartnega. — Pfeifer iz Kurfeld-a. — Eitel in Podmoklijev. — Kuhar iz Celja. — Ilitz, Kazek, Grünwald, Feil, Aransky, Braune, Spiegler, Bulz, Schreyer, Königstein z Dunaja. — Fischer iz Budimpešte. — Thomann iz Monakovega. — Grile iz Črnomlja.

Pri **avstrijskem caru**: Stefančič iz Kamnika. — Golob iz Litiže. — Benčina iz Starega Trga. — Paleček iz Gorenje Vasi.

Pri **Lloyd**: Skala iz Vipave. — Ditrich iz Postojne. — Lazar iz Gradea. — Kavčič iz Celja. — Košiček iz Novega Mesta. — Stofa iz Trsta.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
5	9. zvečer	735.9	-1.2	sr. svzh.	sneg	
6	7. zjutraj 2. popol.	729.8 728.9	-1.6 0.8	sr. svzh. sl. jug	sneg oblačno	13.6

Srednja včerajšnja temperatura -1.9°, za 0.7° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Antona Vidriha iz Lazov nepremaklj. posestvo (500 gl.) terjatev 150 gld. 79 kr. dne 11. febr. in 13. marca v Logateu.

Friderika Tomca naslednikov iz Šent-Vida posestvo (9795 gld.) dne 13. febr. in 13. marca v Ljubljani.

Antona Samca iz Čikave posestvo (1830 gld.) dne 13. febr. in 6. marca v Ljubljani.

Martina Bujaka zemljišče v Radovici (65 gld.) dne 13. febr. in 13. marca v Metliki.

Franciške Šnajder iz Krašnje zemljišče (1324 gld.) dne 13. febr. in 13. marca na Brdu.

Jakoba Kovačiča iz Ponikve posestvo (1753 gld.) dne 17. febr. in 17. marca v Ložu.

Antona Srebotiča iz Hotederšice nepremakljivo posestvo (405 gld.) dne 18. februarja in 20. marca v Logateu.

Na prodaj je

lahek, na pol pokrit koleselj

za samotež in za dvojno uprego.

Več izve se pri **županu Hribarju** v Ljubljani. 92 3—1

Prodajalnica s kuhinjo

oddá se s 1. majem v najem na Valva-zorjevem trgu (prej Nemški trg) št. 5. Več se izve pri F. Supančič u. 96 1—1

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 10—6

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinejših, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi **kahljice za štedilnike**, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Razglas.

Občni zbor

„Kmetijske hranilnice in posojilnice v
Starem Trgu pri Ložu,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
sklicuje se

na dan 21. februarja 1897. leta ob 3. uri popoldne
v prostorih župnišča v Starem Trgu
s sledečim vspeledom:

1. Nagovor.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Polaganje računa za 1896. leto.
4. Volitev novega odbora in nadzorništva.
5. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi 95 1-1

odbor „Kmetijske hranilnice in posojilnice“.

Slava Bogu,

IV. zvezek,

za mešan zbor zložil P. Angelik Hribar.

Cena partituri 1 gld. 20 kr., vsak glas 20 kr.,
po pošti 10 kr. več.

Dobiva se v frančiškanskem samostanu (na
portu) v Ljubljani.

Vsebina: 13 postnih, 4 za križev pot, z opombami, kako
se križev pot blagoslovi in kaj se poje. 13 velikonočnih, 4 mi-
sijonske, 1 Veni Creator Spiritus, 1 Veni s. Spiritus, 8 od-
pevanj pri litanijah (pri popoldanski službi božji), ki so zlo-
žena za ljudsko petje v tako imenovanem „Volketonu“.

Slovenski listi priporočajo to delo. „Cerkveni Glasbenik“
pravi: To marljivo zloženo, skrbno vpravljeno delo bodi vrlo
priporočeno! 91 3-1

Gostilna

v sredini mesta, se na račun odda s
1. majem.

Več pov. upravništvo tega lista. 94 1-1

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prvi sirup raztaplja
slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast
do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo
jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fos-
forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih
otročih pospešujejo narejanje kosti.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več
113 5 za zavijanje. 668 20-12

Svarilo! Svarimo pred po-
naredbami, ki se
pojavi pod enakimi ali podob-
nimi ime ti, a so vendar posvoji
sestavi in svojem učinku po-
polnoma različne od našega origi-
nalnega 26 let obstoječega pod-
fosfornasto kislega apneno-
železnega sirupa. Zahteva naj
torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno- železni
sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa
oblastveno protokolirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Zobozdravniško obvestilo!

Da preprečim neosnovane govorice, uljudno ob-
veščam sl. p. n. občinstvo, da dospem v kratkem
v Ljubljano, kjer stalno ostanem

Velespošt.

Avg. Schweiger
zobozdravnik.

1 6

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Enchiridion Liturgicum in usum Cleri-
corum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit
Jus. Erker. Cena 1 gld. 50 kr.
Koledar katol. tiskovnega društva
za 1897, lepo vezan s svinčnikom, priporočen
zlasti gg. katehetom zaradi imenika učencev in
učenk. Cena neudom 1 gld. 20 kr.

521 52-30

Preč. duhovščini
vljudno priporočam
svoje delavnico

slikarstvo na
steklu,

zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjo

Ed. Stuhl

v Gradcu.

Annenstrasse 35.

Najboljša spr-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Št. 4027.

Razglas.

88 3-3

Vsled razglasa gospoda deželnega predsednika
v Ljubljani 22. t. m. št. 86681/pr. razpisane so
občne nove volitve za poslansko zbornico državnega
zbora, ter so za njihovo izvršitev dolžni slednji
dnevi in sicer:

10. dan marca letos za volitev iz
občnega volilnega razreda,

18. dan marca letos pa za volitev
poslancev mest in trgov.

Z ozirom na §. 25. zakona z dne 2. aprila
1873 (št. 41 dr. zak.) in na pristavek k temu §.
(zakon z dne 14. junija 1896 št. 169 dr. zak.)
se torej javno naznanja, da so vsi dotični imeniki
volilcev že sestavljeni in bodo razgrnjeni

od 3. do 10. februarja letos
v mestni dvorani v pregled.

Ugovore zoper te imenike vložiti je tukaj do
zadnjega prej določenega dneva in je vsakemu ugo-
voru glede volilne pravice v občnem volilnem raz-
redu priložiti dokazila za trditve ugovora, ako bi
iste ne bile občno znane.

Ob enem se javno naznanja, da volijo v
občnem volilnem razredu v smislu člena II. C. za-
kona z dne 14. junija 1896 (št. 168 dr. zak.)
poslance volilni možje, izvoljeni po volilnih opravi-
čilih, in da je gospod deželni predsednik na pod-
stavi §. 28. zakona z dne 14. junija 1896 (št. 169
dr. zak.) zastran volitve volilnih mož v Ljubljani
določil posamezne okraje mesta kot volilne odseke
in ukazal, da je volilce odkazati tem odsekom po
krajni pristojnosti ter porazdeliti število volilnih
mož, ki jih je v Ljubljani voliti, po številu priu-
jočega prebivalstva.

V Ljubljani voliti bo torej 59 vo-
lilnih mož, in sicer v

- I. (šolskem) okraju . . . 8
- II. (šentjacobskem okraju) . . 13
- III. (dvorskem) okraju . . . 18

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 23. januarja 1897

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Družinska

menthol-ustna in zobna voda

je najcenejša in najboljše nadome-
stilo odola in enakih ustnih vód.

Velika steklenica velja 80 kr., 6 stekl.
velja gld. 4.— franko.

Ta esenca nima nikakih ne ustom,
ne zobem škodljivih snovi, marveč le
dobro učinkuje.

Mr. Ph. Mardetschlaeger,
kemik in lekarnar.

Menthol-zobni prašek, 1 kositarna
škatljica 30 kr.

Ker ne oddajam v zalogo svojih iz-
delkov, naj se cenj. naročniki blagovolijo
obračati naravnost na 54 52-4

lekarno „pri zlatem orlu“
v Ljubljani, poleg železnega mosta.

Matko Malovič

stavbeni in pohištveni mizar

v Ljubljani, Hradeckega Vas št. 1, dolenska mitnica
(preje pri knezu Auerspergu v Soteski - Toplice)

se priporočam in naznanjam slav. občinstvu, da sem tu na
novo odprl svojo

mizarsko delavnico.

Sprejemam naročila na vsa k mizarstvu pripadajoča dela,
ter je izdelujem vestno in najceneje. 83 3-3

IV. (kolodvorskem) okraju . . 15

V. okraju 3

v Vodmatu 2

Te volitve vršile se bodo 4. dan
marca t. l. od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poludne, in sicer bodo volili:

a) v I. okraju volilci z začetnimi črkami
A do L v mestni dvorani; volilci z začetnimi
črkami M do Ž v nekdanji glavni straž-
nici na Vodnikovem trgu;

b) v drugem okraju volilci z začetnimi
črkami A do L v šolski sobi št. 16 c. kr.
strokovnih šol; volilci z začetnimi črkami M do Ž
pa v pritlični sobi na desni strani od
glavnega vhoda v Virantovi hiši;

c) v tretjem okraju volilci z začet-
nimi črkami A do J v šolski sobi I. a, volilci
z začetnimi črkami K do P v šolski sobi II. b
mestne ljudske šole na Zoizovi cesti,
volilci z začetnimi črkami R do Ž v telovadnici
velike realke;

d) v IV. okraju volilci z začetnimi črkami
A do J v sobi III. a; volilci s črkami K do P
v sobi III. b mestne ljudske šole v Ko-
menskega ulicah, volilci z začetnimi črkami
R do Ž v dvorani katoliškega društva ro-
kodelskih pomagačev v Komenskega
ulicah;

e) V. okraj voli v šoli na Barju;

f) VI. okraj — Udmat — voli v šol
pri sv. Petru v Ljubljani.

Volitev državnega poslanca deželnega stolnega
mesta Ljubljane bo pa 18. dne marta od 8. zjutraj
do 12. opoldne v mestni dvorani.

Volilne izkaznice poslane se bodo volilcem na
dom; tisti pa, katerim bi se izkaznice iz katerega
koli uzroka vsaj 24. ur pred volitvenim dnevom ne
uročile, oglasi naj se zanje v magistratnem eks-
peditu.

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše ure po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: Stenske (Pendel-) ure z godbo
po jako nizki ceni. 711 17

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Najboljši

fabrikat!

I. kranjski

laneno-oljniati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-8

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in kleja v Ljubljani.

LUDOVİK BOROVNIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52—20

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Pri podružni cerkvi v Kortah, obirske župnije, na spodnjem Koroškem, izpraznjena je

služba duhovnika (deficijenta ali pa pokojnika).

Podružnica šteje le blizu sto duš. Letne plače je 500 gld. More imeti kravo, par prašičev in 5 ovac. Je tudi za potrebo vsa hišna oprava (Stellungs-Inventar).

Več se zve pri župnijstvu na Obirskem, pošta Železna Kaplja. 90 3—2

Št. 13112/1. 1896.

72 3—3

Razpis dražbe.

Radi oddaje zgradbe brega ob Kulpi pri Osilnici (politični okraj Kočevje) razpisuje se

splošna ponudbena obravnav.

Zgradbe tikajoči se podatki (preudarek, stavbeni pogoji in stavbeni načrt) vpogledajo se lahko ob uradnih urah pri deželnem stavbenem uradu.

Podjetniki imajo svoje primerno kolekovane, zapečatenene in z napisom „ponudba za prevzete brezne zgradbe pri Osilnici“ označene ponudbe najdalje do 12. ure

dné 15. februarja 1897. leta

izročiti pri vloženem zapisniku deželnega odbora in je isti pridejati 5 % vadij skupne svote od 6200 gld. v gotovini, ali v obrestonosnih vrednostnih papirjih, ali pa je pridejati pobotnica o vplačilu vadija pri deželni blagajnici v Ljubljani.

Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da se stavbenim pogojem popolnoma podvrže.

Od ponudnika zahtevano plačilo je navesti ali v odstotkih, katere misli od enotnih cen odpustiti, ali pa katere želi imeti na enotne cene doplačane ali pa naj se navedejo posebne enotne cene, toda brez premembe stavbenega popisa. V zadnjem slučaju bi se moral tudi ves zaslužek izračunati.

Deželni odbor si pridržuje pravico, da sme med ponudniki ne gledé na to, koliko je kdo popustil, voliti in eventualno tudi novo ponudbeno obravnavo razpisati.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 22. januarja 1897.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovanja, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Welhburggasse. 40 12—8

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

Žrebanje
nepreklicno 20. febr.

22 12

Glavni dobitnik

(134) 2

1023

75.000 kron v gotovini
+ 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

144 1 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 46 25-5

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Št. 441.

79 3—3

Bankovec za 100 goldinarjev

je bil najden v prostorih kranjske hranilnice. Kdor ga je zgubil, oglasi naj se pri tem zavodu, ali pa pri mestnem magistratu v Ljubljani ter naj dokaže pravico lastnine.

Kranjska hranilnica,

v Ljubljani, dné 27. januarja 1897.

Tri hiše

(tukaj)

jednonadstropne, z velikim skupnim dvoriščem, ki gotovih ter čistih 10% obresti donajajo, so zaradi družinskih razmer takoj prodati.

Več je izvedeti o tem: Cesta k južnemu kolodvoru št. 11, v pritličji na desno (steklene duri) vsak dan od 12. do 2. ure popoldne. 89 3—2

Prvi in najstarejši

fotografično-umetniški zavod Ant. Jerkiča

v Gorici, na Travniku št. 11 (poleg nadškofije)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti. Nadalje izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na svilo, platno itd. Akvarele, oljate slike posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način. 746 52—13

Za neprekosljivo delo jamči. Cene poštene.

Zobozdravnik A. Paichel

Pod Trančo št. 2, poleg čevljarskega mostu, I. nadstropje

ustavlja na najnovejši in najboljši način

= umetne zobe in zobovja

brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije.

Odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca. 818 (12)

Naznanilo otvoritve.

Trgovina s papirjem in pisalnim blagom

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

(poleg nove pošte).

Usojam si prečast. duhovščini in p. n. občinstvu uljudno naznanjati, da proglašam svojo trgovino še le sedaj za otvorojeno, ko je dogotovljena njena uprava. Ker občujem z najboljšimi trgovskimi hišami, mi je mogoče imeti najboljše blago in postaviti najnižje cene. Prizadeval si bodem, da bodem imel vedno najnovejše v zalogi, posebno pisarniške, šolske, risarske in pisalne rekvizite, vizitnice, kuverte in vse v to stroko spadajoče stvari.

Opozarjam prečast. duhovščino in p. n. občinstvo na svojo povečano knjigovoznico.

Priporočujoč se za obilni obisk znanjem velespoštovanjem

64 3—3

J. Bonač.

Zajamčeno samočista

odlikovana z najvišjimi
odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomažovo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokislo gnojilo.

Da ima v sebi 15—17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28—100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za zboljšanje zemlje revne na fosforni kislini, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavske nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate. Jedva nedostajajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago. Vprašanja in naročila naj se pošiljajo 56 36—2

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomažovo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi ogle oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj, brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 3

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarne 47 26-24

B. FRAGNER v Pragi

je vže nad 30 let splošno znano domače sredstvo,
katero pospešuje slast in prebavljenje
ter odvrta počasi in lahkotno.

Opomin! Vsi deli zaveja imajo
poleg odtisnjene oblastvene potrjeno
varstveno znamko.

Glavna zaloga

Lekarna B. Fragner „pri črnem orlu“ v Pragi,

Mala stran, na vogalu Spornerejeve ulice.

Velika steklenica velja 1 gld., mala 50 kr., po pošti
20 kr. več. — Razposiljanje sleherni dan.

Zaloge v vseh avstro-ogerskih lekarnah.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kávo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje
ohraniti in utrditi, pa ob
enem noče pogrešati prijetnega
kavinega užitka. Bobova kava je,
kakor znano, škodljiva, ker preveč
živce razburja; ako se jej pa Káth-
reinerjeva primeša, jej odvzame
škodljive učinke. *****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehájo
na živcih ali v želodcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista
brez primesi, v tisočerihi slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko
prebavljiva pijača. *****

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna
in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana
z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalu vsem prikupi.

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vender uživati okusno
in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista
ali mešana z bobovo, ugajala bo po okusu vsakomu. *****

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava
družinska pijača,
čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po
Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od najveljavnejših
strokovnjakov preskušnem načinu z okusom prave bobove kave
prekislana. Káthreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus
ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti
domačega slada. *****

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan,
naj pazi pri nakupu na varnostno znamko
in na obliko na strani **Kathreiner.**

Zavoji brez imena „Kathreiner“ niso pristni.

Mani živi najbolj!

St. 348.

93 2-2

Razpis.

V dosogo načrtov in proračuna za novo mestno hišo v Idriji
razpiše se

javen natečaj.

Darila nastavila so se z 200 gld., 150 gld. in 100 gld.

Načrti naj se pošljejo do 31. marca 1897 na mestno županstvo v
Idriji, od katerega se na zahtevanje dobé tudi potrebna pojasnila in pripomočki.

Mestno županstvo v Idriji,

dné 3. svečana 1897.

Zupan :

Dragotin Lapajne.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vazenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-5

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Dunajska borza.

Dné 5. februarja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 20
Avstrijska zlata renta 4%	123 55
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 20
Ogerska zlata renta 4%	122 25
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	971 —
Kreditne delnice, 160 gld.	374 60
London vista	119 70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 60
20 mark	11 73
20 frankov (napoleonador)	9 51
Italijanski bankovci	45 40
O. kr. cekini	5 66

Dné 5. februarja.

4% državne srečke l. 1864, 250 gld.	149 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 15
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 25
Dunavske vravnave srečke 5%	128 20
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 —
Posojilo goriškega mesta	112 25
4% kranjsko deželno posojilo	98 85
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 90
Priporitne obveznice državne železnice	226 —
južne železnice 3%	177 30
južne železnice 5%	128 25
dolenjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	146 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 75
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 —
Salmove srečke, 40 gld.	71 —
St. Genois srečke, 40 gld.	74 50
Waldsteinske srečke, 20 gld.	60 —
Ljubljanske srečke	23 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 75
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3470 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	411 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	90 25
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	175 —
Montanska družba avstr. plan.	87 65
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160 —
Papirnih rubljev 100	126 75

Nakup in prodaja

vsakovrtnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zube pri šrebanjih, pri izšrebanju
najmanjša dobitka.

Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabrunnerstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.